

ступінь впливу якої визначається системою факторів. На основі проведеного дослідження зробимо такі висновки:

1) банківський сектор здійснює комплексний вплив на функціонування фінансової сфери шляхом нормалізації механізму розподілу фінансових ресурсів, забезпечення обігу грошової маси та економічної стабілізації;

2) для вирішення актуальних проблем банківського сектору та нормалізації його функціонування необхідно застосувати систему заходів, спрямованих на загальноекономічну стабілізацію, повернення довіри до банківського сектору та підвищення ефективності діяльності НБУ у сфері контролю та регулювання банківської системи.

Реалізація запропонованих заходів дозволить мінімізувати вплив негативних факторів та створить умови для прискореного розвитку банківської системи України у майбутньому.

Література:

1. Вовчак О. Банківська діяльність в Україні: сучасний стан та вектори розвитку / О. Вовчак, Т. Андрейків // Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. 6-7 квітн. 2017 р. (ЛТЕУ, м. Львів). Тернопіль : Крок, 2017. – 277 с.

2. Данькевич А. Аналіз боргової безпеки в Україні протягом 2011-2016 років / А. Данькевич // Трансформація фінансових ринків в умовах глобальної нестабільності: реалії сьогодення та погляд у майбутнє: матеріали між нар. наук.-практ. конф. 30.10.2017 р. – 57 с.

3. Вовчак О.Д. Напрями стабілізації роботи банків в умовах кризових явищ / О.Д. Вовчак, О.М. Крамаренко // Фінансовий простір. – 2014. – №4(16). – С. 27-31

4. Основні показники діяльності банків України / Матеріали офіційного сайту Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.

5. Золотарьова О. В. Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України / О. В. Золотарьова, В. О. Галаганов // Проблеми економіки та політичної економії. - 2017. - № 1. - С. 83-98. [Електронний ресурс]- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/perpe_2017_1_5.

Софія ПАУК

*студентка факультету аграрної економіки і менеджменту
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

к. е. н., доц. Малахова О.Л.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ СИСТЕМНО ВАЖЛИВИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Платіжний інструмент - засіб певної форми на паперовому, електронному чи іншому носії інформації, який використовується для ініціювання переказів. До платіжних інструментів належать документи на переказ (зокрема розрахункові документи) та електронні платіжні засоби. Платіжні інструменти класифікуються:

1) ті, що базуються на кредитовому переказуванні коштів: - доручення про кредитовий переказ у системі «жиро»; - доручення про кредитовий переказ у системі автоматизованих розрахункових палат; - постійні доручення; - доручення про кредитовий переказ у системі SWIFT;

2) ті, що базуються на дебетових переказах коштів: - векселі; - чеки; - прямі дебетові списання; - банківські трати; - інші;

3) пластикові картки, що мають ознаки як кредитових, так і дебетових інструментів. В цій науковій роботі є ознайомлення людей із платіжними інструментами важливих банків України.

В Україні існує 3 найбільших банки: “Приватбанк”, “Ощадбанк”, і “Укрексімбанк”. Було рішення НБУ про системні банки, до них віднесені "Приватбанк", "Ощадбанк" і "Укрексімбанк". Це означає, що держава зобов'язується такі банки підтримувати, входити в них своїм капіталом (рис.1). Тобто, "Приватбанк", як системний банк не може збанкрутувати, і, відповідно, піти на ліквідацію. Рішення про ліквідацію того чи іншого банку не залежить від його масштабності, тому думка громадян про те, що діяльність НБУ спрямована на закриття малих і середніх банків, помилкова.

Системно важливий банк - термін в законодавстві багатьох країн світу, яким класифікують комерційні банки, що займають вагому частку на банківському ринку, і банкрутство яких може викликати порушення стабільності фінансової системи країни. На такі банки покладені підвищені вимоги, які покликані зменшити ризик порушення фінансової стабільності таких банків.

Цікавим, на наш погляд, є дослідження асортименту платіжних інструментів, що пропонують на ринку банківських послуг саме визначені регулятором системно важливі банки (табл.1).

Таблиця 1

Характеристика основних платіжних інструментів системно важливих банків в Україні

Назва банку	Платіжні інструменти	Інформація про платіжні інструменти
ПриватБанк	Картка “Універсальна”	Вартість оформлення 0-100 грн., Обов’язковий щомісячний платіж 5% , Видача готівки в Україні 1% , за кордоном 2% Переказ на будь-яку картку України 0.5%
	Картка “GOLD	Вартість оформлення 0-100 грн., Щомісячний членський внесок 20 грн., Базова ставка на місяць 3.5% Видача готівки в Україні 1% за кордоном 2% Переказ на будь-яку картку 0.5%
	Картка “Для виплат”	Вартість оформлення 0-100 грн., Видача готів в Україні безкоштовно, за кордоном 2%
Ощадбанк	Картка “Зарплатна”	Вартість оформлення 40-80 грн., Комісія за зняття готівки в мережі банку безкоштовно, в мережі інших банків 1.5% + 5 грн., за кордоном 1.5% + 30 грн.,
	Картка “Моя картка”	Вартість оформлення 40-80 грн., Видача готівки в мережі банків “Ощад” і партнерів 1% інших банків 1.5% + 5 грн., за кордоном 1.5% + 35 грн.
	Картка “Стандарт”	Вартість оформлення 0-80 грн., Видача готівки в мережі банку 1%, в мережі інших банків 1.5% + 5 грн., за кордоном 1.5% + 35 грн.
	Картка “Мій Кредит”	Вартість оформлення 40-80 грн., Видача готівки в мережі банку 1.5% + 5 грн., в мережі інших банків 1.5% + 35 грн.
АТ Укрексімбанк	MasterCard Debit PayPass, Visa Classic	Розрахункове обслуговування карткового рахунку включаючи консьерж-сервіс, і підключення страхового полісу для подорожей закордон від 250- 10000 тис., грн., Видача готівки в

PayWave, MasterCard Mass PayPass, Visa Lady's Club Smart, Visa Gold PayWave, MasterCard Gold PayPass, MasterCard Gold Selective, Visa Platinum, MasterCard Platinum PayPass, Visa Infinite, MasterCard World Elite PayPass	відділенні АТ Укрексімбанк безкоштовно, у банках партнерах 1% від суми, мін. 5 грн., в інших банках України, за кордоном 2% від суми + 3 USD.
--	---

Віднесення банку до категорії системно важливим не гарантує невизнання його банкрутом але підвищує імовірність участі Держави в його порятунку.

Цілком зрозуміло, що при виборі платіжного інструменту необхідно проаналізувати структуру активів цих банків (табл. 2).

Таблиця 2

Загальні активи “Системних банків України”

Назва банку	Усього активів на 01.01.2018, (тис. грн.)	Усього активів на 01.01.2017, (тис. грн.)	Приріст, %
Приватбанк	259 061 473	220 017 621	+17,74
Ощадбанк	234 241 045	210 099 278	+11,49
Укрексімбанк	171 011 254	160 303 832	+6,67

Окрім того, важливо підкреслити переваги і недоліки обслуговування в таких банках. Серед переваг вища стабільність, та зазвичай, ширша мережа відділень і краща якість обслуговування. Недоліком може бути більша, ніж у середньому на ринку, вартість обслуговування (більша плата за відкриття і обслуговування рахунків, нижчі відсотки за вкладами тощо). З даним терміном пов'язаний також англomовний вислів “Too big to fail”, що українською можна перекласти як “Занадто великий щоб впасти”.

Література:

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>.

2. Навчальний посібник // Вовчан О.Д. Шпартало Г.Є. Андрейків Т.Я. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://pidruchniki.com>.

3. Офіційний сайт Приватбанку [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://privatbank.ua>.

4. Офіційний сайт Ощадбанк [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.oschadbank.ua>.

5. Офіційний сайт Укрексімбанк [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.eximb.com>.

6. Електронний журнал Uteka [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://uteka.ua>.